

Un număr vechiu 6 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: N. C. SCHINA, Președinte la Curtea de apel București

Secretar: VIRGIL ANGHELOVICI
Doctor în drept de la Paris, magistratRedactor-proprietar: I. S. CODREANU
Licențiat în drept și științe de Stat, avocat**ABNOAMENTUL**Pe an, în România . . . . . 100 lei
6 luni . . . . . 50 »
3 luni . . . . . 25 »APARE ODATA PE SAPTAMANA
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5
Lângă Palatul Justiției
= TELEFON 13/29 =

În numărul viitor vom începe publicarea unor serii de articole privitoare la „Puterea judecătorească, Rolul ei constituțional și Reforma sa organică” și care vor purta semnătura directorului nostru D-l N. C. Schina.

Subiectul acesta de actualitate, ce are o netăgăduită importanță, tinde a face să se introducă oarecari modificări, în legea actuală de organizare judecătorească; aceste modificări permite totdeodată să înlesnească și realizarea operei de unificare a legislațiunii ce trebuie să privească și legea de organizare judecătorească, care, firește este, să fie una și aceeași pentru întreaga Românie Mare.

SUMAR

— Problema unificării legislațiunii, de d-l procuror Virgil Anghelovici;

— Soluții contradictorii. Art. 95 și 99 legea judecătorilor de ocoale față de art. 349 C. comercial, de d-l Ștefan Leon;

JURISPRUDENȚA:— Curtea de casație secția II: *Ministerul de Războiu cu Ruxandra V. Rosca* (Ministerul de Războiu român nu poate fi răspunzător de cât de faptele soldaților armatei române, iar nu și de faptele soldaților armatelor aliate, pentru a putea fi condamnat la daune.—Tratatul de alianță încheiat de Statul român cu cel rus, în vederea războiului, nu poate fi privit ca un act de administrațiune, ci ca un act de guvernământ.—Decretul-lege 1191 din 17 Mai 1918 se referă la daunele provenite din rechiziții, iar nu orice fel de daune născute în timpul războiului);— Trib. Brăila: *Societatea E. Schles cu N. Militaresi și D. Barbotis* (Despre consuli.—Dacă ei se bucură de-exteritorialitate și imunități diplomatice?—Despre străini și competența Trib. românești de a-i judeca);— Trib. Durostor: *Ion Coeff cu Societ. Șădenemie din Balci* (De când curge termenul de apel contra cărților de judecată pronunțate în materie cambială?)**Rezumatel jurisprudenței Curței noastre de Casație**— *Casația I: Locațiune.*—Mobilizarea chirieșului.—Dacă este o cauză de suspendare a contractului.—Rechiziționarea totală a imobilului.—Culpa chirieșului.—Cartiruire.—Obligație impusă atât proprietarului cât și chirieșului.—(Art. 1423 și 1439 C. civil).— *Casația II: Infrațiuni distincte.*—Chestiune de fapt.—(Art. 40 C. penal).— *Casația III: Incetățenire.*—Decretul-lege 3902 din 23 Decembrie 1918.—Condițiunile cerute de acest decret-lege.—Dacă rechiziționarea unei persoane în timpul campaniei poate să-i confere dreptul de incetățenire ea pentru cei mobilizați?—Soluție negativă.

Problema unificării legislațiunii

Încă de mult timp preocupările juriștilor din occident începuseră să se îndrepte către studiul dreptului comparat și în special în Franța sub impulsul marelui jurist R. Saleilles această nouă

ramură a dreptului «de un atât de mare viitor»¹⁾ făcuse progrese însemnate.

Din străduințele comune către un ideal de dreptate, favorizată prin apropierea de civilizație și condusă de un spirit juridic cari câștiga în fiecare zi în lărgime de vederi, știința dreptului tindea în diferitele state către un caracter de universalitate.

Se realizau vederile lui Lehr²⁾ cari în cartea sa «Éléments de droit civil germanique» scria că: «în zilele noastre interesele popoarelor sunt astfel confundate în cât orice progres realizat la unii tinde să devie patrimoniul comun al altora, și că nu se mai poate, fără un grav inconvenient, să rămâi mărginit în propriile tale obiceiuri și tradiții», și ale lui Jhering care dădea jurisprudenței comparate rolul de a ridica știința dreptului la acea formă de universalitate, pe care o avea în timpul când toate străduințele juriștilor se concentrău asupra interpretării dreptului roman.

Aceste desiderate iau o formă științifică la autorul modern Lambert, care dă ca principală funcțiune a dreptului civil comparat, degajarea, în principalele țări civilizate, apropiate prin diferitele influențe istorice și economice, a unui drept comun legislativ, care s'ar numi drept internațional privat³⁾.

Recentele încercări de legislație internațională a muncii, care ș'au găsit consacrară chiar în tratatul de pace, și de internaționalizare a dreptului comercial care s'au urmat chiar în timpul războiului, probează că ideia lui Lambert, pe care cunoscutul profesor de drept comparat delà Universitatea din Lausaune, E. Roguin⁴⁾ o găsea prematură, nu conține în ea nimic utopic.

Această tendință de generalizare, care își găsește origina în progresul spiritului științific și

1) R. Saleilles — Bulletin de la société d'Études législatives — p. 271, an 910.

2) Lehr. Éléments de droit civil germanique, introd. p. 2.

3) Lambert, Droit commun législatif, introd. p. 45, 815 și urm.

4) Roguin. Traité de Droit civil comparé, Lausanne 1904 pref. p. 6.

baza utilitară în simplificarea relațiilor de drept privat între naționalii diferitelor state, capătă o însemnătate specială atunci când e vorba de legislația unui anumit stat ai cărui locuitori se conduc de legi și obiceiuri juridice diferite.

Coesiunea care trebuie să existe între toți membri unei alcătuirii politice, emanatoare a acelei entități numită «sufletul național», transformă într-o necesitate imperioasă ceea ce apărea ca rezultatul investigației juridice sau ca o simplificare relațiilor internaționale de drept privat și astfel tendința spre universalitate a dreptului comparat, devine, trecută la flacăra interesului politico-național, nevoia de unificare a legislației unei unui stat, nevoie din care s'a născut codul Napoleon, codul civil german și acum în urmă codul civil elvețian ⁵⁾.

Trebuie să reținem ca un exemplu și un îndemn că în Elveția, unde existau, în unele materii de drept, treizeci de legislațiuni deosebite ⁶⁾, s'a ajuns totuși la o unificare de legislație.

Spiritul de patriotism luminat al cetățeanului elvețian a rămas victorios peste toate prejudecățile pe care diversitatea de rasă, de religie și de tradiții istorice, le transformase într'un obstacol care făcea ca o unificare de legislație să pară juriștilor elvețieni o chimeră ⁷⁾.

Convinși însă că diversitatea legilor înăuntrul aceluiași fruntarii nu poate de cât să vatăme interesele naționale și în fața pericolului desnaționalizării dreptului lor privat ⁸⁾, pe care îl creia această stare de lucruri, juriștii elvețieni s'au unit într'o sfortare laborioasă, care a avut de rezultat confecționarea codului civil elvețian și codului obligațiilor.

Problema unificării care ni se pune și nouă, n'o vom putea rezolva de cât lucrând sub același îndemn de solidaritate națională de care au fost conduse și celelalte state care au avut s'o rezolve.

Necunoscuta în această problemă nu este din fericire, dorința unei unificări; această dorință e urmarea logică a celor spuse de d-l Iuliu Maniu ⁹⁾ care pune ca principiu înlăturarea oricărui «particularism provincial ce nu ar fi potrivit cu progresul și unitatea națională a României întregite», și ea e repetată de organul uniunii avocaților din Ardeal ¹⁰⁾. Ceiace rămâne de găsit este modalitatea ce trebuie urmată pentru a ajunge la

această unificare, fără a știrbi principiul suveranității naționale și politice a Statului român, salvând în același timp, pe cât e posibil, interesele particulare din teritoriile alipite.

Problema unificării se pune la noi în aceeași termeni ca și în Elveția cu următoarele singure deosebiri în avantajul nostru: legislațiile din tot ¹¹⁾ teritoriul românesc se reduce numai la cinci sisteme: 1. Dreptul românesc din vechiul regat bazat în cea mai mare parte pe codul Napoleon; 2. Dreptul rusesc cu unele fragmente din vechiul drept moldovenesc în Basarabia; 3. Dreptul austriac în Bucovina; 4. Dreptul austriac combinat cu dreptul ungar, cum era în vigoare în părțile ardelenne și granița militară a fostei Ungarii; și 5. Dreptul ungar în Maramureș, părțile ungurene și o parte a Banatului; n'avem diversitatea de rasă, de religii și tradiții istorice la conaționalii noștri, diversitate care în Elveția a fost obstacolul cel mai serios la unificare; legile și mare parte din uzurile de care erau conduși români din teritoriile alipite, au fost impuse de asupra și deci desbărarea de ele nu numai că se poate face mai ușor dar devine o datorie națională.

Acest din urmă punct a fost cu dreptate relevat de d-nii V. Erbiceanu, M. Paleologu, Ionescu-Dolj și V. Tonceșcu, când s'au ocupat de chestiunea unificării.

Este drept, cum remarcă d-l Tonceșcu în conferința pe care a ținut-o la Baroul Ilfov, că până acum nu s'a făcut nici un pas serios spre rezolvarea acestei probleme.

Plecând dela ideea că inițiativa privată trebuie să secondeze pe cea publică, noi am inseris ca prim punct în programul nostru de activitate, colaborarea la opera de unificare a legislației și am făcut apel la toți juriștii din toate ținuturile românești.

Să sperăm că vom fi auziți.

În această direcție s'a scris până acum prin diferite reviste articole de către d-nii C. Nacu, Anton Bărdescu, M. Paleologu, Ionescu-Dolj și s'au ținut două cuvântări una în Martie 1919 de d-l V. Erbiceanu, Prim-Prezident al Curței Apel din Chișinău și acum în urmă alta de d-l V. Tonceșcu, avocat din București.

Afară de acestea a apărut în revista «Dreptul» din Sibiu un articol scris de Dr. Petre Poruțiu, despre unificarea dreptului civil, care va ocupa în special atențiunea noastră.

Tendințele acestor autori se pot împărți, după cele două școli care au divizat mult timp lume-juridică în sec. 10: școala istorică ale cărei prime baze au fost puse de *Gustav Hugo* ¹²⁾ influen-

5) Cele spuse erau necesare nu numai pentru a arăta substratul juridic al ideii de unificare dar și pentru a releya cele două curente, unul de tradiție franceză, altul de origină germană care se întâlnesc în această luptă către un drept ideal, și pe care, vom avea ocazia să le constatăm chiar în discuția unificării la noi.

6) E. Huber. System und geschichte des Schweizerischen Privatrechts; Exposé des motifs de l'évnt projet.

7) Rossel et Mentha. Manuel de Droit civil suisse.

8) Ibid.

9) «Curierul Judiciar» No. 1/1919. Programul nostru.

10) Dreptul, No. 1, Organul uniunii avocaților Români, Sibiu.

11) Dreptul No. 1/1919, Sibiu, loco citat.

12) Lehrbuch des Naturrechts als eine Philosophie des positiven Rechts.

țat de ideile lui Montesquien și care și-a găsit complectă dezvoltare în cartea lui Savigny¹³⁾ «Systeme du droit roman actuel» și școala raționalistă reprezentată prin Thibaut¹⁴⁾ care, uimit de simplitatea codului Napoleon, propusese în Germania elaborarea unui cod comun.

Plecând de la un principiu exact, anume că dreptul pozitiv nu poate fi un produs al întâmplării și al voinței omenеști, ci un rezultat al vieții reale a popoarelor, Savigny ajungea la rezultatul fals de a respinge orice ideie de codificare sau unificare. Deviațiunea raționamentului său avea însă o explicație de natură sentimentală: era animozitatea contra pătrunderii sub orice formă a influenței Codului Napoleon în Germania.

Experiența timpului a arătat cât de greșită era ideea lui Savigny căci prin codificare nu se imobilizează dreptul, care își regăsește suplețea în jurisprudență, și îndreptarea în opera adunărilor legislative a căror menire este reforma dreptului când el nu mai corespunde cerințelor momentului.

Cetind articolele D-lui C. Nacu¹⁵⁾ și ale D-lui P. Poruțiu¹⁶⁾ de o parte și ale D-lui consilier Ionescu-Dolj¹⁷⁾, V. Erbiceanu¹⁸⁾ și M. Paleologu¹⁹⁾ de altă parte, avem impresia că ne găsim în fața vechei disensiuni dintre școala istorică și cea raționalistă.

În adevăr, pe când unii pun principiul că regulile de drept «nu pot fi voința sau capriciul celui ce le dictează, ci rezultatul voinței tacite a celor ce compun societatea»²⁰⁾ și ca concluzie trag necesitatea de a se ține în primul rând seamă la unificare de obiceiurile urmate în fiecare din țările alipite, căroră D-l Dr. Poruțiu le dă o importanță deosebită ca izvor alcătuitor de Drept, ceilalți consideră legile ca «fiind mai mult un precipitat al ideilor abstracte universale de cât expresiunea obiceiurilor și legilor locale anterioare»²¹⁾ și refuză obiceiului pământului rolul preponderant de altă dată²²⁾.

Așa dar o parte dintre ei înclină spre concepțiile școlii pozitive, iar cealaltă parte pare să aparțină mai mult grupului școlii speculative.

Este incontestabil că după cum unii sau alții vor avea dreptate, se va schimba ideea directrice în procedura unificării legislațiunii.

Intr'un număr viitor ne vom ocupa deci de

valoarea juridică a conceptelor de drept, adoptate de acești autori, de rolul pe care ele îl pot avea în unificarea legislației la noi, despre criteriul după care ele urmează să fie alese în cazul când sunt admisibile și despre soluția practică a metodei de urmat pentru a ajunge la unificare.

Virgil Anghelovici

Procuror la Tribunalul Ilfov

SOLUȚII CONTRADICTORII

Art. 95 și 99 leg. jud. ocoale față de art. 349 cod. comercial

Legea judecătoriilor de ocoale, pusă în aplicare în anul 1908, prin art. 95 arată că: «acele cărți de judecată, pronunțate în lipsa uneia din părți, nu se pot ataca cu opoziție decât dacă afacerea se judecă în ultimă instanță».

Pe de altă parte art. 27 aceiași lege, arată iarăși clar că: «judecătoriile de ocol judecă în primă și ultimă instanță, toate cererile în materie personală și mobilă, civile sau comerciale etc., până la valoare de 300 lei inclusiv, capital și procente reclamate».

Acestea fiind dispozițiunile prevăzute în legea organică, specială judecătoriilor de ocoale, organe speciale de judecată, spre deosebire de instanțele de drept comun, tribunale și Curți de apel, dănsese formează legea legilor, după care judecătoriile trebuie să se conducă, în prim rând, și numai, în caz de neprevădere, se pot referi la dreptul comun care, în acest caz, cade pe al doilea plan. Mai este apoi, și un principiu cunoscut de drept, care ne spune că *legile speciale totdeauna au precădere față de legile generale*.

Înarmați cu aceste principii să intrăm în examinarea chestiunii de drept. Dacă acțiunile cambiale mai mici de 300 lei sunt supuse, conform principiilor de mai sus, opoziției, potrivit art. 95 l. j. ocoale, cum și dacă acele ce trec peste 300 lei, sunt supuse prevederilor art. 99 aceiași lege, ori dispozițiilor art. 349 cod. comercial?

Instanțele judiciare, tribunale și judecătoriile de ocol, după punerea în aplicare a legii judecătoriilor, erau nedumerite, la început, dând soluții diferite, după modul cum înțelegeau să distingă principiile fundamentale de drept, menționate mai sus.

La scurt interval, autorul legii judecătoriilor de ocoale, d-l Toma Stelian, pe atunci ministru de justiție, sesizând cazul, pentru a pune capăt nedumeririi și cu scopul de a stabili o uniformitate de jurisprudență, a arătat clar, care a fost intențiunea sa, venind cu o circulară către toate instanțele judecătorești, prin care spunea: «Paragraful IV a) în materie cambială ca și în celelalte afaceri comerciale și civile, există drept de opoziție, dacă afacerea se judecă în ultimă instanță, Art. 95 din legea judecătoriilor de ocol nu face nicio distincție.

b) De asemeni în materie cambială, termenul de apel «curge potrivit art. 99 l. jud. oc., de a doua zi dela pronunțare pentru persoanele cari au fost față și dela comunicare pentru acelea cari au fost lipsă». (Vezi circulara No. 13957 din 5 Iunie 1908).

Instanțele judiciare ca tribunale și judecătoriile de ocoale, au urmat cu drept cuvânt, dispozițiile, acelei circulari dela 1908 până în anul 1912, când, înalta noastră Curte supremă, fiind sesizată, s'a pronunțat în contra intenției legiuitorului dela 1908, stabilind o jurisprudență contrarie, în sensul că legea judecătoriilor este o

13) System des heutigen Römischen Rechts, 1840.

14) Ueber die Notwendigkeit eines allgemeinen bürgerlichen Rechts für Deutschland.

15) Democrația No. 3, an. 919.

16) Dreptul, No. 1, Sibiu, an. 919.

17) Curierul judiciar, No. 3, an. 919.

18) Cuvântul dreptății, No. 3 an. 919.

19) Democrația, No. 6, an. 919.

20) C. Nacu, Reflecțiuni asupra unor chestiuni constituționale și de drept privat, Democrația No. 3 an. 919.

21) Ionescu-Dolj, Problema unificării, Curier Jud. No. 3, 919.

22) M. Paleologu, Normele unei revizuirii a codului civil, Democrația 6/919, No. 3.

lege generală și nu poate fi aplicabilă acțiunilor cambiale, care se conduc după normele prevăzute de codul comercial, lege specială în această materie.

Acțiunile neînțelegerile și în jurul lor voi încerca să argumentez puțin.

Din două una: or, legea judecătoriilor e aplicabilă, în întregime, acestor instanțe speciale de judecată, deci și afacerilor ce merg în apel la Tribunale, fără distincție, în orice materie, așa cum prevede art. 27, și în acest caz, trebuie să se aplice, în mod logic și absolut riguros, or, dânsa nu-i aplicabilă decât în parte, și atunci să aplicăm dreptul comun?

Din moment ce este necontestat că judecătoriile se conduc de legea lor specială, este un *non sens*, să se susțină aplicarea dispozițiilor dreptului comun, în anumite cazuri, atunci când legea organică dispune categoric și explicit;

Un astfel de mod de vedere nu poate duce decât la soluții contradictorii.

Întrebările ce se impun, în urma acestei dispoziții jurisprudențiale, sunt:

a) Se va putea investi o hotărâre cambială, care nu a fost apelată, în termen de zece zile dela pronunțare, în lipsa părâtului?

b) Va fi tardiv apelul făcut după, zece zile dela pronunțarea hotărârei cambiale când partea nu a fost față și hotărârea nu s'a comunicat?

c) Nu se frustrează legea timbrului prin lipsa de comunicare a hotărârei, atunci când legea judecătoriilor prevede expres?

În umila mea apreciere, cred că față de dispoziția art. 99 l. jud. oc. combinat cu art. 27 aceiași lege, prevederile art. 349 din codul de comerț, n'are ce căta în discuție pentru motivele arătate până acum.

A decide altfel, înseamnă a pune pe magistrat între *cioacă și nicovală*. Deoparte ar fi o circulară dată sub formă de decizie ministerială, de însuși autorul legii dela 1908, cu ordin expres de aplicare, iar de altă parte ar fi jurisprudența constantă a Inaltei noastre Curți, care zilnic se ciocnește de jurisprudențele *pro și contra* a diferitelor Tribunale și judecătorii de ocol din țară.

În interesul unei uniformități de jurisprudență, socot imperios necesar din partea D-lui Ministru de Justiție, venirea cu o lege interpretativă, care să pue capăt unei soluții de așa mare importanță zilnică pentru instanțele judiciare și marele public.

Tare mi-e frică însă, că față de evenimentele externe ce se desfășor în jurul nostru, slabul meu glas va rămâne: *Vox clamantis in deserto!*

ȘTEFAN LEON
Judecător

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA II

Audiența dela 6 Iunie 1919

Președinția d-lui Gh. Stoicescu, președinte

Ministerul de Războiu cu Ruxandra V. Roșca
Deciziunea No. 1010

Daune. — Prepus. — Comitent. — Soldat rus. — Omor prin imprudență. — Dacă Statul român poate fi ținut răspunzător? Art. 1000 al. III c. civil.

Tratatul de alianță încheiat de Statul român cu cel rus în vederea războiului. — Natura lui juridică. — Dacă acest act are un caracter pur administrativ sau dacă el intră în domeniul actelor de guvernământ? Art. 5, § III, lit. f, al. I din legea de org. a Curții de casație.

Daune suferite în timpul războiului. — La ce fel de daune se referă Decretul-Lege No. 1191 din 17 Mai 1918? Rechiziții.

1. Conform art. 1000, al. III c. civil, stăpânii și

comitenții sunt răspunzători de prejudiciul cauzat de servitorii și prepușii lor în funcțiunile ce li s'au încredințat.

Pentru a fi loc la despăgubirile menționate de acest text este necesar a se constata că, între cel ce a săvârșit faptele și persoana dela care se reclamă despăgubirile, să existe un raport de dependență dela comitent la prepus, singur acest raport fiind de natură a fixa responsabilitatea comitentului, fie din cauza neprevăderii sale în alegerea persoanei, căreia i-u încredințat serviciul, fie din lipsa de supraveghere a modului cum se comportă în exercițiul funcțiunii, și a determina astfel o legătură directă dela cauză la efect.

Prin urmare, Ministerul de Războiu român nu poate fi răspunzător decât de faptele soldaților armatei române iar nu și de faptele soldaților armatelor aliate.

2. În principiu, actele puterii executive sunt, sau acte de administrație, sau acte de guvernământ. Ceiace deosebesc pe cele dintâi de cele din urmă, este caracterul politic pe care îl poartă actul de guvernământ, și pentru care Statul nu este ținut a răspunde înaintea jurisdicțiilor ordinare; pe cât timp, actele de administrație trebuie să întocmească conform legilor și în limitele lor, putând supune pe Stat la răspundere pentru faptele funcționarilor r cari s'au abătut sau nu s'au conformat legilor în săvârșirea acelor fapte.

Deci, actul de alianță al Statului român încheiat cu'n alt Stat strein, în vederea unui război, nu poate fi privit ca un act de administrație, ci el poartă caracterul tip al actului de guvernământ, întrucât prin'însul se urmărește interesele superioare și permanente ale țării și isvoarește direct din politica ei externă.

3. Din termenii întrebunțați de legiuitor, nu rezultă că acesta ar fi recunoscut prin Decretul-Lege No. 1191 din 17 Mai 1918, daunele de orice natură suferite în timpul războiului, întrucât suszisul decret se ocupă numai de stricăciunile și daunele referitoare la proprietățile private, pentru care prescrie unume modul în care au a fi constatate.

Curtea,

Ascultând pe de d. avocat V. Minei din partea Ministerului de Războiu în dezvoltarea motivelor de casare și pe d. Procuror C. Botez în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivelor de casare formulate:

I. «Exces de putere, violare și greșită interpretare a art. 1000 al. III cod civil și omisiune esențială. Curtea deși constată în fapt că omorul prin imprudență a fost săvârșit de soldatul rus Petre Izotuf, conducând un automobil rus, în care se aflau doi ofițeri ruși, mergând să execute un ordin al Marelui Cartier General Rus, totuși admite că Ministerul de războiu român este civilmente responsabil de aceasta, în calitate de comitent al lui Petre Izotuf. Toți autorii admit însă că responsabilitatea comitentului nu se poate concepe fără existența unui raport de dependență a prepusului față de dânsul. Rău deci tribunalul și Curtea au respins apărarea ministerului făcută pe această bază, fără măcar să discute dacă Izotuf a lucrat sau nu în funcțiile ce i s'au încredințat de Statul român».

II. «Violarea principiului separației puterilor în Stat și a art. 5 parg. 3 al. I al legii din 17 februarie 1912.

«Curtea din Iași decide că armata rusă venită în țară, în virtutea unui tratat de alianță intervenit între Statul român și rus, în baza căruia avea permisiunea de a intra în țară, e vădit că Statul român, care a convenit și permis aceasta, este răspunzător ea și de propria sa armată de toate daunele cauzate de împrejurările stării de război de această armată. Curtea fondează deci responsabilitatea civilă a Statului român pe culpa proprie a Statului. El a declarat război puterilor centrale și a încheiat o alianță cu Rusia, permițând armatelor ruse să intre în țară, prin aceasta a cauzat o pagubă părții civile al cărui soț nu era să fie ucis, dacă nu venea rusul Izotuf în țară. Curtea face deci pe Stat răspunzător înaintea instan-

țelor judecătorești, de un act de guvernământ și încă de un act care poate fi privit ca tipul actelor de guvernământ. Jurisprudența, ca și doctrina franceză și română, refuză dreptul de desdăunare particularului lezat printr'un act de guvernământ».

III. «Exces de putere, violare și greșită interpretare a decretului-lege No. 1191 din 17 Mai 1918 (Monitorul Oficial No. 41 din 19 Mai 1918) și în special a art. 6. Curtea afirmă că Statul român s'a recunoscut răspunzător de pagubele cauzate de ruși, alcătuiind, zice curtea, prin acest decret-lege, comisiuni anume determinate spre a constata daunele cauzate de armata rusă pentru fapte în legătură cu starea de războiu (! ?). În realitate decretul-lege nu se exprimă nicăeri în acești termeni atât de generali. Acest decret nu face de cât a adăuga două titluri adiționale la legea rechizițiilor, el nu se ocupă de cât de chestiuni de rechiziții căci face parte integrantă din legea rechizițiilor, Art. 6 al institue aceste comisiuni, și le dă următoarele trei atribuțiuni» :

1. «Să controleze bonurile de rechiziție liberate de autoritățile militare sau civile române, ruse, sau de către trupele de ocupație, în timpul sau cu ocazia acestui războiu; 2. Să reguleze distribuirea la locuitori a animalelor, vehiculelor și altor obiecte rămase disponibile în urma demobilizării armatei, ne mai fiind nevoie ca ele să rămână rechiziționate; 3. Să constate stricăciunile aduse proprietăților private în timpul și cu ocazia acestui războiu. Acest aliniat, care face parte, după cum am arătat, din art. 6 al titlului II adițional al legii rechizițiilor, nu se poate referi de cât la proprietățile rechiziționate».

«Jurisprudența Onor. Curții de Iași avantajează pe cei care locuind în teritoriul rămas liber n'au avut a suferi daune dela ruși și care ar avea acțiune și ar obține despăgubiri integrale, pe când cei locuind în teritoriul ocupat, cari au suferit daune dela inamic, suportând în plus, fie cheltuelile și mizeriile refugului, fie umilirile ocupațiunii streine, nu numai că n'ar avea acțiune și ar primi mai târziu numai despăgubire parțială, dar ar avea să contribuie cu din puținul lor, pe cale de impozite, ca primii să poată încasa integral».

Având în vedere că din deciziunea adusă în recurs se constată că în ziua de 1 Februarie 1918, condamnatul Petre Izotuf, mobilizat în armata rusă ce opera în România, conducând o mașină de automobil, cu viteza prea mare, a călcat în piața Unirei din Iași, pe măturătorul Vasile Roșca, din serviciul Primăriei, din care cauză acesta a încetat din viață;

Că tribunalul Iași, s. II, prin sentința No. 501 din 1 August 1918, a condamnat pe numitul inculpat la o lună închisoare, pentru omor prin imprudență, și a obligat pe Ministerul de războiu să plătească 5000 lei ca despăgubiri civile soției victimei, Ruxanda V. Roșca;

Că, făcându-se apel în contra acestei sentințe, atât de către partea civilă cât și de Ministerul de războiu, Curtea pe apel din Iași, secția II, prin decizia No. 338 din 1918 a respins ambele apeluri;

Considerând, că, pentru a menține despăgubirile civile, acordate de prima instanță, Curtea de fond ține constant faptul că Izotuf făcea parte, în calitate de ajutor de șofer, din armata rusă și că, în această calitate, se găsea executând un ordin de la superiorul său, în momentul când a comis faptul, iar, pentru a decide că Ministerul de războiu român, trebuie ținut responsabil de daunele cauzate prin acea faptă, argumentează că armata rusă fiind venită în țară în virtutea tratatului de alianță încheiat de Statul român cu cel rus, Statul român ar fi răspunzător ca de propria sa armată, de toate daunele cauzate, din împrejurările stărei de războiu, de armata rusă și, deci, de dauna cauzată de Izotuf, prin faptul ce a săvârșit în calitate și împrejurările de mai sus;

Că, pe lângă aceasta, Curtea găsește că însuși Statul român ar fi recunoscut implicit această răspundere a sa, de oarece prin Decretul regal No. 1191 din 17 Mai 1918, a stabilit comisiuni anume determinate, pentru

constatarea daunelor cauzate de armata rusă, prin fapte în legătură cu starea de războiu;

Considerând că, chestiunea de a se ști este, în prim rând, dacă condamnatul Izotuf, în calitatea lui de soldat rus mobilizat, poate fi socotit ca prepus al Statului român, și deci dacă acesta poate fi ținut răspunzător de daunele cauzate prin fapta numitului condamnat;

Văzând dispozițiunile art. 1000, al. III cod. civil;

Considerând, că, conform acestui text, stăpânii și comitenții sunt răspunzători de prejudiciul cauzat de servitorii și prepușii lor în funcțiunile ce li-s'au încredințat;

Considerând, că pentru a fi loc la despăgubirile menționate în textul de mai sus, este necesar a se constata, că, între cel ce a săvârșit faptul și persoana de la care se reclamă despăgubirile, să existe un raport de la comitent la prepus;

Că, singur acest raport, este de natură a fixa responsabilitatea comitentului, fie din cauza neprevederii sale în alegerea persoanei, căreia i-a încredințat serviciul, fie din lipsa de supraveghere a modului cum se comportă în exercițiul funcțiunei, și a determina astfel o legătură directă de la cauză la efect;

Că așa fiind, întrucât deciziunea atacată nu constată că condamnatul Izotuf, ar fi fost în serviciul Armatei române, pentru a putea stabili zisul raport de la comitent la prepus, — ei din contră, că dânsul era în serviciul Armatei ruse, — și întrucât Ministerul de războiu român nu poate fi răspunzător de cât de faptele soldaților Armatei române, Curtea de fond a dat o greșită interpretare art. 1000, al. III cod. civil, a violat acest text de lege și a comis un vădit exces de putere;

Că, dar, primul motiv este întemeiat;

Considerând, că, în al doilea rând, urmează a examina și decide care este natura juridică a tratatului de alianță, încheiat de Statul român cu cel rus, în vederea războiului comun în contra puterilor centrale; dacă acest act are un caracter pur administrativ sau dacă intră în domeniul actelor de guvernământ, care descarcă pe Stat de ori ce răspundere pentru faptele funcționarilor săi;

Considerând, în principiu, că actele puterii executive sunt, sau acte de administrație, sau acte de guvernământ; că, ceia ce deosebește pe cele dintâi de cele din urmă, este caracterul politic pe care'l poartă actul de guvernământ, și pentru care Statul nu este ținut a răspunde înaintea jurisdicțiilor ordinare, pe cât timp actele de administrație trebuiesc întocmite conform legilor și în limitele lor, putând supune pe Stat la răspundere pentru faptele funcționarilor cari s'au abătut sau nu s'au conformat legilor în săvârșirea acelor fapte;

Considerând că actul de alianță al Statului român, încheiat cu un alt Stat strein, în vederea unui războiul nu poate fi privit ca un act de administrație, ci el poartă caracterul tip al actului de guvernământ, întrucât printr'insul se urmărește interesele superioare și permanente ale țării, și isvorăște direct din politica ei externă;

Că, pe lângă aceasta, însuși legiuitorul enumerând prin art. 5, § III, lit. f, al. I, care acte se consideră ca fiind de guvernământ, arată că între acestea se consideră, măsurile luate pentru ocrotirea unui interes general privitor la ordinea publică, la siguranța Statului, internă sau externă, sau la alte cerințe de ordin superior, cum ar fi starea de asediu și altele; că de aci urmează că și tratatul de alianță încheiat în vederea stării de războiu, privind o convențiune diplomatică cu un Stat strein, intră între actele de guvernământ;

Că așa fiind, Curtea de fond făcând răspunzător Statul,

român, înaintea instanțelor ordinare de un act de guvernământ, pentru care Statul nu are a răspunde, a violat principiile în această materie, precum și art. 5, § III, lit. f, al. I din legea de organizare a acestei Inalte Curți;

Că dar și al doilea motiv este întemeiat;

Considerând că în ce privește al treilea motiv, că, din economia dispozițiilor cuprinse în decretul-lege No. 1191 din 17 Mai 1918, rezultă numai că legiuitorul a adăugat două titluri adiționale la legea privitoare la rechiziții, înființând comisii mixte cu scopul de a controla bunurile de rechiziție, liberate în timpul sau cu ocazia războiului, a regula distribuirea la locuitori a vehiculelor sau animalelor rămase în urma demobilizării, precum și de a constata stricăciunile cauzate proprietății private, în timpul și cu ocazia războiului;

Considerând, că din termenii întrebunțați de legiuitor nu rezultă că acesta ar fi recunoscut daunele de orice natură suferite în timpul războiului, întrucât decretul se ocupă numai de stricăciunile și daunele referitoare la proprietățile private, pentru care prescrie anume modul în care au a fi constatate;

Că, în tot cazul, chiar dacă s'ar admite că zisul decret ar privi daunele de orice natură derivând din starea de războiu, totuși nici un text de lege nu recunoaște celor prejudiciați o acțiune în contra Statului pentru reparațiunea lor; că singur Statul este în drept a repara, în totul sau în parte, aceste prejudicii, în virtutea unei legi care l'ar autoriza să procedă în acest mod; că totul dar depinde de resursele de care Statul dispune și de legea ce l'ar impune această obligațiune; că, până atunci, orice acțiune în contra Statului este lipsită de un temel legal;

Că, așa fiind, și al treilea motiv este întemeiat, și, dar, deciziunea atacată fiind lipsită de bază legală, urmează a fi anulată, trimitându-se afacerea unei alte Curți spre judecare.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

TRIBUNALUL BRAILA SECȚIA I

Audiența dela Iunie 1919

Președenția D-lui C. Dumitrescu, judecător

Societatea E. Behles cu N. Miliareși și D. Barbotis

Consuli. — Exteritorialitate. — Imunități diplomatice. — Dacă se bucură de ele. — Streinii. — Competența tribunalelor românești de a-i judeca (Art. 13 și 11 c. civ.)

Consulii nu pot participa la prerogativele de imunitate de care se bucură agenții diplomatice și nu se pot deci prevala de ficțiunea legală care voește ca reședința acestora să fie considerată ca fiind pământul însuși al patrii lor.

Când procesul ce s'ar porni în România s'ar debate numai între străini, aceștia sunt asimilați naționalilor din punctul de vedere al competenței judiciare.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de S. E. Behles, prin procurator, contra ordonanței prezidențiale No. 1726/919 a prezidentului acestui tribunal, prin care intimații N. Meliariși și Dionisie Barbotis au fost reintegrați asupra șleului Hydra de 250 tone, registru înscris la consulatul Elen din Brăila în registrul matricol la No. 140;

Având în vedere că din susținerile părților și actele din dosar se constată că, la 13 Iunie 1917, între intimați cari sunt de naționalitate greci și apelant care este de naționalitate german, a intervenit un contract autentificat de consulul grec din Brăila prin care intimații au vândut apelantului șleul Hydra, construit de fer, sub pavilion elen, în capacitate de 250 tone, înscris în registrul matricol al consulatului general al Greciei din Brăila la No. 140;

Că în urmă intimații prevalându-se de dispozițiunile decretului lege No. 1480/917, au cerut acestui tribunal la 8 Martie 1918 a se constata nulitatea actului de vânzarea șleului și a fi reintegrați în drepturile lor de proprietate și posesie asupra șleului vândut;

Că această cerere fiindu-le admisă prin ordonanța prezidențială No. 1726/919, apelantul a făcut apel contra ei; Având în vedere că apelantul a invocat ca motiv de apel necompetența jurisdicțiunii prezidentului acestui tribunal de a se pronunța asupra cererii intimaților;

Că pentru a se declara acest tribunal necompetent de a judeca cererea intimaților, apelantul se întemeiază pe principiul exteritorialității, susținând că, consulii urmează a fi considerați, în ceea ce privește gestiunea afacerilor ce li sunt încredințate, că se află în țara lor; că actul de vânzarea șleului a cărui desființare se cere a se constata fiind autentificat de consulul elen din Brăila, trebuie a fi socotit ca format în Grecia; că în fine procesul de față la care a dat naștere contractul autentificat de consul, fiind pendinte între străini cari prin efectul ficțiunii exteritorialității urmează a fi considerați că au contractat în țară streină, tribunalul competent a-l judeca este tribunalul Hfov în cuprinsul căruia domiciliază apelantul părât;

Considerând că dat fiind caracterul public al agenților diplomatice de reprezentanți ai unor state streine, ei se bucură de oarecare drepturi și prerogative ca inviolabilitatea persoanei, exteritorialitatea, independența și imunitatea jurisdicțiunii civile și criminale;

Că dreptul ginților recunoaște cu adevărat că, demnitatea agenților diplomatice cere ca ei în calitate de mandatarii ai puterilor pe care le reprezintă, să se bucure în ceea ce privește gestiunea afacerilor ce li sunt încredințate, de o independență deplină, adică de exteritorialitate care-i face a fi considerați că n-au părăsit statele pe care le reprezintă și, că continuă a trăi în afară de teritoriul în care se află în mod efectiv;

Considerând că, după cum se vede dacă agenții diplomatice se bucură de oarecare imunități, aceasta este pentru că ei sunt reprezentanți politici ai unei suveranități pe lângă o suveranitate streină;

Că însă Consulii fiind niște funcționari pe care un guvernământ îl întreține în țări streine pentru a protege și regula acolo operațiunile comerciale și interesele private ale naționalilor lor, ei sunt prin aceasta reprezentanții legii țării lor iar nu ai suveranității acestei țări. — Pentru aceasta ei nu pot participa la prerogativele de imunitate de care se bucură agenții diplomatice și nu se pot prevala de ficțiunea legală care voește ca reședința acestora să fie considerată ca fiind pământul însuși al patrii lor. — De asea chestiunea relativă la prerogativele și imunitățile de care urmează a se bucura consulii se regulează de obicei între state prin convențiuni speciale. — În lipsa unor asemenea convențiuni, consulii se bucură numai de libertate și siguranța necesară exercițiului funcțiilor lor ce se angajează în mod tacit a le da guvernământul țării în care este trimis consulul, prin ceea că acest guvernământ primește consulii în Statul său;

Că în asemenea caz consulii, ca reprezentanți ai legii țării lor, nu pot fi considerați în ceea ce privește gestiunea afacerilor ce li sunt încredințate ca identificați cu țara lor astfel ca să fie socotiți că cu această ocaziune ei instrumentează în țara lor iar actul întocmit să treacă ca format în această țară;

Considerând că, dacă prin excepție și consulii se bucură de plenitudinea independenței și inviolabilității acordate agenților diplomatice, aceasta însă are loc atunci, când misiunea lor prezintă un caracter politic, ei fiind

socotiți în acest caz că sunt trimiși ai unei puteri și învestiți deci cu un titlu diplomatic;

Că atribuțiunea de notar, cu care este investit un consul, nu constituie o însărcinare politică de oarece, în acest caz consulul este tot reprezentantul legii țării sale iar nu al suveranității țării sale;

Că în acest caz, dacă consulul se bucură de imunitate teritorială, în sensul că el este cuprins în regula din art. 233 c. c. (*locus regit actum*), aceasta se explică prin împrejurarea că consulul fiind un funcționar întreținut de un guvernământ în țară străină, el este ținut de toate obligațiunile la care sunt supuși funcționarii din țara sa care autentifică acte, deci și la observarea regulilor privitoare la forma actelor autentice, iar ca consecință, consulul însărcinat cu atribuțiunile de notar urmează a fi considerat ca identificat cu țara sa numai în privința aplicării legii țării sale;

Că într'adevăr, actul primit de un consul este regulat numai dacă a fost întocmit conform legilor țării căreia aparține consulul, iar tribunalele românești trebuie să considere ca valabilă în formă actele pe care streinii pot face să se dreseze în România de către consuliile țărilor lor;

Considerând că prin convențiunile consulare intervenite între România și diferite State, specificându-se că, consuliile din România și aceste State, să se bucură de acele privilegii, imunități și prerogative ce sunt sau vor fi acordate agenților de aceeași clasă a națiunii celei mai favorizate, de aci rezultă că, dacă chestiunea imunității consuliilor a făcut obiectul preocupării unei convențiuni, aceasta se datorește împrejurării că consuliile nu se bucură de drept de imunitățile recunoscute de dreptul ginților numai agenților diplomatici. Din aceste convențiuni se mai stabilește că nu s'a recunoscut consuliilor și dreptul de a fi considerați în cece privește gestiunea afacerilor ce li sunt încredințate că au reședința în țara lor;

Că prin aceleași convențiuni, prevăzându-se în cece privește actele de notariat că ele vor avea în toate țările contractante aceeași forță și valoare cașicând ar fi fost făcute și primite de autoritățile locale sau de notari din localitate cu condițiune ca forma prescrisă pentru zisele acte să fi fost observată, prin aceasta se înlătură orice caracter politic al însărcinării consulului când el instrumentează ca notar, făcându-se deci din consul un simplu funcționar care reprezintă legea țării sale, iar actele autentificate de ei având aceeași putere ca și actele autentificate de autoritățile românești competente dacă consulul a observat forma prescrisă de legea țării sale;

Că prin aplicarea acestor principii la procesul de față urmează a decide că, contractul pentru vânzarea șlepuului intervenit între intimați și apelant nu poate fi considerat că a fost întocmit în Grecia prin faptul că el a fost autentificat de consulul Elen din Brăila, iar ca consecință contractul astfel autentificat trebuind a produce toate efectele unui act autentic, el constată atât existența convențiunii cât și faptul că această convențiune a luat naștere în Brăila, iar nu în Grecia;

Că așa fiind, urmează a examina care este regula de competență aplicabilă procesului de față care, pornindu-se la tribunalul Brăila, pune în cauză numai streinii;

Considerând că, în cece privește regulile competenței tribunalelor române față de streinii, Codul civil prin art. 13 și 14 nu prevede de cât ipotezele când desbaterile au loc între naționali ca reclamânți și streinii ca pârâți și când procesul se pornește de un strein contra unui român;

Că legea nevorbind nimic despre cazul când procesul

ce s'ar porni în România s'ar desbate numai între streinii, în această privință se admite că, streinii sunt asimilați naționalilor din punctul de vedere al competenței judiciare (art. 13 și 11 c. c.), astfel că, streinul poate să fie acționat în România de un alt strein, fie că el are în România domiciliul său sau numai reședința sa, fie că se găsește aci întâmplător. Streinul mai poate fi de asemenea acționat în România când a contractat o obligațiune aci, sau când, obligațiunea trebuie să fie executată în această țară;

Că în special, apelantul pârât avându-și domiciliul în București iar obligațiunea fiind contractată la Brăila, judecarea procesului de față urmează a se face după alegerea intimaților sau la tribunalul Ilfov sau la tribunalul Brăila. — Intr'adevăr, contractarea fiind relativă la faptele de comerț iar în materie comercială conform art. 897 c. com., acțiunile personale și mobiliare putându-se intenta după alegerea reclamantului între alte locuri și la tribunalul locului unde obligațiunea a luat naștere sau unde va trebui executată, în specie bine a fost investit tribunalul Brăila cu judecarea procesului, de oarece părțile au contractat obligațiune, la Brăila;

Pentru aceste motive redactate de d. Const. Dumitrescu judecător de ședință, respinge excepțiunea de necompetență.

(s) C. Dumitrescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI DUROSTORU

Audiența dela Mai 1916

Președenția D-lui Ion Th. Lieiu, judecător

Ion Coeff cu Societatea Sădenemie d n Balcic

Cambie.—Apel.—Termen.—(Art. 349 Cod. Com.; Art. 991 j. Oc.)

Apelul în contra cărților de judecată pronunțate în materie cambială este de zece zile, conf. art. 99 legea judecătorilor de ocoale, socotite de a doua zi dela comunicarea cărței de judecată când partea a lipsit,— iar nu de a doua zi dela pronunțare cum edictează art. 349 C. Com. *)

Tribunalul.

Asupra incidentului de tardivitatea apelului ridicat de mandatarul Societății intime;

Văzând lucrările din dosar și susținerile părților;

Având în vedere că conform art. 99 legea judecătorilor de ocoale, termenul de apel în contra cărților de judecată este de zece zile, socotite de a doua zi dela comunicarea cărței de judecată pentru partea care a lipsit;

Văzând că nici în acest articol, nici alt-unde în legea judecătorilor de ocoale, nu se face vreo distincțiune în privința termenului de apel și a chipului cum este socotit în materia civilă, comercială obișnuită sau cambială;

Având în vedere că sub imperiul legii judecătorilor de pace din 1896 termenul de apel în materie comercială de competența acestor instanțe era, potrivit art. 92, de o lună și se calcula sau dela prenuțare, sau dela comunicarea cărței de judecată, după cum judecata se urmase contradictor sau în lipsa părței condamnate;

Că până la 6 April 1900 data modificării art. 349 C. Com., această normă de calculare a termenului de apel era aplicabilă la judecătorii de pace pentru întreaga materie comercială de competența lor, deci și în materie de acțiuni cambiale;

Având în vedere că la 6 April 1900 Codul comercial modificându-se, la art. 349 s'a adaos între altele și un alineat ultim în următoarea cuprindere: «termenul de apel în mate-

*) Speța a fost judecată în sensul de mai sus de Trib. Caliacra, s'a făcut recurs și Inalta Curte casând a trimis afacerea Trib. Durostoru care, însă, contrar părerei Inaltei Curți, s'a pronunțat în acelaș chip ca și Tribunalul Caliacra.

A se vedea, tot în această materie, decizia Casații s. III, 275/912 în *Curierul Judiciar* 81/912, pag. 954 și monografia d-lui Porfiriu în *Curierul Judiciar* 16/913, pag. 181, cum și monografia d-lui Ștefan Leon, în acest număr la pag. 47.

rie cambială va curge dela data pronunțării hotărârei dela prima instanță, judecătoreie sau tribunal;

Având în vedere însă că noua lege a judecătorilor de ocoale din 1908, prin art. 119, a abrogat toate legile și regulamentele contrarii ei, între altele, și art. 349 Codul comercial, întrucât prin art. 99 din această lege după cum s'a arătat mai sus, termenul de apel în contra cărților de judecată, date în orice materie, este de 10 zile socotit pentru hotărârile contradictorii dela pronunțare iar pentru cele date în lipsă dela comunicarea cărții de judecată;

Că de și legea comercială este o lege specială dar întrucât și legea judecătorilor de ocoale este tot o lege specială, care organizează o instanță specială cu atribuțiuni anumite și anumită procedură, și întrucât această lege este posterioară modificării art. 349 din Codul de comerț, urmează că — în speță — are a fi aplicat art. 99 din legea judecătorilor de ocoale;

Considerând că dacă legiuitorul ar fi înțeles, prin legea judecătorilor de ocoale, să nu abroge dispozițiile art. 349 ul. aliniat Cod. comercial, ar fi prevăzut o expres cum a făcut d. ex. prin art. 740 pr. civ. dela 1900 prin care a desființat toate legile, decretule și regulamentele contrarii, afară de dispozițiunile de procedură comercială;

Că însuși Ministrul Justiției autor al legii judecătorilor de ocoale, dl Toma Stelian, prin circulara explicativă No. 139567/908 adresată Judecătorilor de ocoale spune că, termenul de apel în materie comercială și cambială curge de a doua zi dela comunicare pentru partea care a fost lipsă;

Că de și e adevărat că circularile Ministeriale nu pot în principiu constitui norme obligatorii pentru instanțele jude-

cătorești, totuși, întrucât aceste lămuriri s'au dat de însuși ministrul care a alcătuit și prezentat proiectul de lege, ele sunt de natură să precizeze adevăratul sens al art. 99 din legea judecătorilor de ocoale, dând exacta interpretare a acestui text;

Că dispozițiunile art. 99 din legea judecătorilor de ocoale sunt și de utilitate socială și nu pot produce jenă în circulația și comerciabilitatea titlului cambial. Terminele scurte care, dela început și până la sfârșit, sunt cuprinse în această lege excepțională, care dă chestiunilor o rapidă soluțiune, poate să facă posibil strecurarea erorilor, fie la forma titlului fie la validitatea lui și la observarea diferitelor chestiuni care să impun, și e just a se pune încă odată sub ochii celui obligat prin hotărâre, spre a putea uza de dreptul de apel;

Că dacă art. 349 C. comercial prin dispozițiunile lui satisface cerințele bunului comerț, adică: rapiditatea și înlesnirea circulațiunei titlului, nu-i mai puțin adevărat că prin dispozițiile art. 99 legea judecătorilor de ocoale s'a înlesnit încă și mai mult reducându-se termenul dela 30 de zile la 10 și nu în faptul comunicării hotărârei date în lipsă, impusă de art. 99 consistă împiedecarea rapidității circulației, căci partea poate foarte bine să comunice imediat hotărârea;

Considerând că din examinarea lucrurilor din dosar nu rezultă că s'ar fi comunicat părâtului dela prima instanță, apelantul de azi, cartea pe judecată 78/913, data în lipsa lui, astfel că apelul cată a fi considerat în termen și a se respinge incidentul de tardivitate ridicat de Societatea intimată;

Pentru aceste motive, tribunalul respinge incidentul;

(ss) Ioan Th. Licu, Ioan Niculescu-Perițeanu

(s) Grefier D. V. Demetrescu

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASATIE S. I

Recurent d-r G. A. Davidescu prin d-nii avocați Davis și Scali; Intimată Olga Opreșcu prin d-l avocat St. Cornea.

Locațiune. — Mobilizarea chiriașului. — Dacă este o cauză de suspendare a contractului? — Rechiziționarea totală a imobilului. — Culpa chiriașului. — Cartiruire. — Obligație impusă atât proprietarului cât și chiriașului. — Art. 1423 și 1439 C. civil.

Mobilizarea chiriașului deși l'a pus în imposibilitate de a se fi putut folosi de imobil, această imposibilitate însă nu poate fi considerată ca o pierdere a lucrului în sensul art. 1423 și 1439 c. civ. deoarece dânsa privește numai persoana chiriașului și situațiunea sa particulară, și deci, acest fapt nu poate constitui o cauză de suspendare a contractului de locațiune, care să l' scutească de plata chiriei.

Rechiziționarea totală a unui imobil de armata de ocupațiune deși ar putea, în principiu, fi asimilată cu pierderea folosinței din cauza distrugerii imobilului, totuși întrucât se constată în speță, că rechizițiunea apartamentului în întregime s'a făcut din culpa chiriașului, care a închis casa și a părăsit-o, nelăsând pe nimeni să o locuiască, dânsul nu poate invoca beneficiul cazului fortuit prevăzut de art. 1423 și 1439 C. civ.

Ordonanța No. 375, § 7 și 10, dată de puterea ocupantă prevede că obligația de quartir incumbă nu numai proprietarilor dar și locatarilor. (Cas. I, decizia No. 14 din 8 Februarie 1919, prin care s'a respins recursul contra decizii Curții de apel Buc. s. III, 49/918)

CASATIE S. II

Recurent G. C. Chiriță prin d-l avocat P. Sadoveanu

Infracțiuni distincte. — Chestiune de fapt. — Art. 40 C. penal.

Chestiunea de a se ști dacă mai multe fapte impuțabile unui inculpat, constituiesc infracțiuni distincte, sau o singură infracțiune, este o chestiune de fapt, pe care instanța de fond o rezolvă în mod suveran, de oarece numai această instanță poate constata dacă există o singură rezoluție criminală în concepțiunea și în scopul urmărit de delicvent. (Cas. II, decizia penală 726 din 5 Mai 919, prin care s'a respins recursul contra deciziei 2/919 a Curții cu jurați Corvului).

CASATIE S. III

Recurent Ludovic Goetzl.

Încetățenire. — Decretul lege 3902 din 28 Decembrie 1918. — Condițiunile cerute de acest decret-lege. — Dacă rechiziționarea unei persoane în timpul campaniei poate să-i confere dreptul de încetățenire ca pentru cei mobilizați? — Soluție negativă.

Rechiziționarea unei persoane, în timp de război, fiind obligațiunea impusă acelei persoane de a presta un serviciu în afară de serviciul militar propriu zis, nu poate fi considerată ca o mobilizare care se efectuează în vederea serviciilor și obligațiunilor militare.

Deci, rechiziționarea nu poate conferi unei persoane dreptul de a invoca beneficiile decretului-lege de încetățenire în ce privește pe mobilizați. (Cas. III, decizia 15 din 6 Iunie 919, prin care s'a respins recursul contra ordonanței de încetățenire a Trib. Botoșani din 16 Aprilie 919).